

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 870/2015-65

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 7. apríla 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a zo sudcu Ladislava Orosza o sťažnosti obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], právne zastúpenej advokátkou [REDAKOVANÉ], ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a porušenie práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 20 C 64/2006, za účasti Okresného súdu Bratislava I, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 20 C 64/2006 p o r u š e n é b o l i .

2. Okresnému súdu Bratislava I p r i k a z u j e , aby v konaní vedenom pod sp. zn. 20 C 64/2006 k o n a l bez zbytočných prietáhov.

3. Obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], p r i z n á v a finančné zadosťučinenie v sume 3 000 € (slovom tritisíc eur), ktoré je Okresný súd Bratislava I p o v i n n ý zaplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Bratislava I je p o v i n n ý uhradiť obchodnej spoločnosti [REDACTED], [REDACTED], trovy konania v sume 269,58 € (slovom dvestošesťdesiatdeväť eur a päťdesiatosem centov) na účet právnej zástupkyne [REDACTED], [REDACTED], do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 29. novembra 2013 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ v 1. rade“ alebo „sťažovateľ“), a obchodnej spoločnosti [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ v 2. rade“; spolu len „sťažovatelia“),

- ktorou namietali porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 20 C 64/2006 a jeho uznesením z 11. novembra 2013 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“) a

- ktorou sťažovateľ v 1. rade namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 20 C 64/2006 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ v 1. rade podal 21. augusta 2006 okresnému súdu návrh na náhradu škody v sume 766 330,23 Sk s príslušenstvom a na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 250 000 Sk proti Slovenskej republike, zastúpenej Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej aj „odporca“). Sťažovateľ v 1. rade tento nárok uplatnil z titulu namietaného nesprávneho úradného postupu okresného súdu a súdneho exekútora na základe zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu

spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“). Konanie o tomto návrhu je na okresnom súde vedené pod sp. zn. 20 C 64/2006.

Následne sťažovateľ v 1. rade podal 15. augusta 2007 (vychádzajúc z prezenčnej pečiatky na kópii žaloby priloženej k sťažnosti, pozn.) okresnému súdu návrh na náhradu škody v sume 19 296 152,33 Sk s príslušenstvom a nemajetkovej ujmy proti odporcovi. Sťažovateľ v 1. rade aj tento nárok uplatnil z titulu nesprávneho úradného postupu okresného súdu a súdneho exekútora na základe zákona č. 514/2003 Z. z. Konanie o tomto návrhu bolo na okresnom súde vedené pod sp. zn. 26 C 42/2007.

V konaní vedenom pod sp. zn. 20 C 64/2006 podal sťažovateľ v 1. rade sťažnosť na prietahy v konaní podľa § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“) 21. júna 2007, predsedníčka okresného súdu v prípise zo 6. novembra 2007 vyhodnotila túto sťažnosť ako dôvodnú.

Okresný súd nariadil pojednávanie na 10. marec 2009, *„teda po viac ako 2 rokoch a 6 mesiacoch a 19 dňoch nečinnosti porušovateľa od podania žaloby“*.

Okresný súd uznesením z 29. októbra 2009 spojil veci vedené pod sp. zn. 20 C 64/2006 a sp. zn. 26 C 42/2007 na spoločné konanie vedené pod sp. zn. 20 C 64/2006.

Podľa sťažovateľa v 1. rade *„spojenie vecí nevedlo ani ku dňu podania tejto sťažnosti k zrýchleniu konania a odstráneniu prietahov, ale viedlo a vedie k deštrukcii konania vo veci samej na škodu sťažovateľa v 1. rade, čo malo a má za následok vyvolanie stavu neistoty, bezmocnosti a beznádeje o výsledok konania najmä v súvislosti s nespravodlivým konaním porušovateľa zneužitím procesného práva po 17. 01. 2012 podľa §-u 141a O. s. p. smerujúcim v konečnom dôsledku k zastaveniu konania...“*

Na strane sťažovateľov je tu dôvodná obava o výsledok konania, ktoré nadobudlo vinou porušovateľa za účasti Krajského súdu v Bratislave charakter odmietnutia spravodlivosti.“

Sťažovateľ v 1. rade podal 15. júna 2010 opakovanú sťažnosť na prieťahy v konaní podľa zákona o súdoch, predsedníčka okresného súdu aj túto sťažnosť vyhodnotila ako dôvodnú.

„Po spojení vecí na spoločné konanie porušovateľ pokračoval v neefektívnom konaní a prieťahoch, zľahčil si svoje povinnosti a na pojednávaní dňa 07. 09. 2010 neprípustné uložil sťažovateľovi v 1. rade (navrhovateľovi) zjednotenie petitu sumy nemajetkovej ujmy a náhrady škôd, čím zapríčinil ďalšie prieťahy vo veci samej... Vzhľadom na rozsiahlosť petitu sťažovateľ v 1. rade dňa 31. 12. 2010... doručil porušovateľovi – zjednotenie petitu v zmysle pokynu súdu...

Prvé pojednávanie po spojení vecí na spoločné konanie... sa uskutočnilo až dňa 08. 04. 2011... neefektívnym konaním porušovateľa boli zapríčinené ďalšie prieťahy od rozhodnutia o spojení vecí v trvaní od 29. 10. 2009 do 08. 04. 2011, teda 1 a pol roka. Následne súd z podnetu odporkyne začal konať o pripustení vedľajšieho účastníka (súdneho exekútora) do konania na strane odporkyne. Dôkazom je prípis súdu zo dňa 27. 04. 2011 adresovaný vedľajšiemu účastníkovi na strane odporkyne – exekútorovi [REDACTED]...“

V súvislosti s namietaným porušením základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní sťažovateľ v 1. rade ďalej uvádza:

„... Ku dňu podania tejto ústavnej sťažnosti nie je vo veci pôvodne vedenej pod č. k. 20 C/64/2006 od 21. 08. 2006 meritórne rozhodnuté, teda stav neistoty sťažovateľa v 1. rade o výsledok tohto konania trvá už viac ako 7 rokov a 3 mesiace.

... Taktiež... nie je vo veci pôvodne vedenej pod č. k. 26 C/42/2007 od 15. 08. 2007 meritórne rozhodnuté, teda stav neistoty sťažovateľa v 1. rade o výsledok tohto konania trvá už viac ako 6 rokov a 3 mesiace.

To všetko vinou neefektívneho a zmätočného konania zo strany porušovateľa majúceho za následok svojvoľné prietahy, obdobia dlhej nečinnosti, vo veci samej a teda aj vyvolanie stavu neistoty sťažovateľa o výsledok 2-och... kompenzačných konaní, pričom spojenie nevedlo k hospodárnosti konania a ani k jeho zrýchleniu.

... po spojení vecí je konanie poznamenané iba obštrukciami zo strany súdu a odporkyne... v úmysle svojvoľným zneužitím procesného práva a porušením práva rovnosti dosiahnuť zastavenie konania a tým spôsobiť škodu sťažovateľovi v 1. rade ako aj sťažovateľovi v 2. rade.

Dľa judikatúry ESLP do dĺžky kompenzačného konania o odškodnení je potrebným počítať aj okamih uplatnenia nároku na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody u ústredného orgánu štátu, čo sťažovateľ učinil podaním už dňa 31. 03. 2008...

Sťažovateľ v 1. rade vníma pasivitu a neefektívne, zmätočné a zjavne nespravodlivé konanie porušovateľa ako odmietnutie spravodlivosti súdneho konania.

Konanie v danej veci nie je zložité po skutkovej a ani po právnej stránke. Vec má pre sťažovateľa v 1. rade mimoriadny význam. ...

Na prietahoch a neefektívnom konaní súdu sa sťažovatelia nepodieľali...

Dľa judikatúry ESLP sa odškodnenie za prietahy zapríčinené súdom v kompenzačnom konaní posudzuje prísnejšie.

Bližšie vid'. rozhodnutia ESLP vo veci Cocchiarella vs Taliansko... Sartory vs Francúzsko,... Simaldone vs Taliansko,... dĺžku kompenzačného konania v trvaní 11 mesiacov považoval súd za neprimerane dlhú. Obdobne vid'. rozhodnutie ESLP vo veci Golha vs Česká republika... (a contrario rozhodnutie ESLP vo veci Veriter vs Francúzsko...).

Teda neefektívnou činnosťou zo strany Okresného súdu Bratislava I v daných kompenzačných veciach spojených na spoločné konanie vznikla sťažovateľovi ďalšia odškodniteľná nemajetková ujma.“

Dňa 12. januára 2012 podalo Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky (odporca) okresnému súdu návrh, aby uložil sťažovateľovi v 1. rade povinnosť zložiť preddavok na trovy konania podľa § 141a Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len

„OSP“). Okresný súd následne 17. januára 2012 vyzval sťažovateľa v 1. rade, aby preukázal aktuálny stav majetku.

O návrhu odporcu rozhodol okresný súd uznesením č. k. 20 C 64/2006-244 z 9. marca 2012, ktorým tento návrh zamietol, *„pretože dospel k záveru, že u sťažovateľa sú splnené podmienky na priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov podľa §-u 138 ods. 1 O. s. p.*

Porušovateľ sa však dopustil závažného procesnoprávneho pochybenia, konal v rozpore s ust. §-u 202 ods. 3 písm. q/ O. s. p., keď v poučení neprípustne a porušením právnej istoty pripustil odvolanie voči uzneseniu vydanému podľa §-u 141a O. s. p., čo využil odporca k podaniu odvolania...“.

O odvolaní odporcu rozhodol Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) uznesením č. k. 3 Co 270/2012-257 z 28. augusta 2012 tak, že uznesenie okresného súdu zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

„Krajský súd v Bratislave vedel, že jeho povinnosťou bolo po preskúmaní veci odvolanie odporcu odmietnuť... postupom podľa ust. §-u 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p., pretože odvolanie smerovalo proti uzneseniu, proti ktorému odvolanie nie je prípustné a to všetko aj napriek závažnému procesnému pochybeniu porušovateľa v poučení uznesenia...“

Uplatnený nárok na náhradu škody sťažovateľ v 1. rade postúpil sťažovateľovi v 2. rade. O vstupe sťažovateľa v 2. rade do konania rozhodol okresný súd uznesením zo 4. marca 2013.

„Porušovateľ sa následne... dopustil závažných procesnoprávnych a hmotnoprávnych pochybení, keď v úmysle zabezpečiť neoprávnenú majetkovú výhodu odporcovi, zmariť spravodlivosť súdneho konania a tým dosiahnuť zastavenie konania zneužitím procesného práva podľa §-u 141a O. s. p. vyzval a neprípustne naviedol odporkyňu k predloženiu nového návrhu podľa §-u 141a O. s. p. na konanie proti voči sťažovateľom v 1. a v 2. rade, čo v právnom štáte nie je možným a dovoleným.

Porušovateľ... inicioval svojvoľne nové konanie o priznaní oslobodenia od súdnych poplatkov a konanie podľa §-u 141a O. s. p. teraz už voči sťažovateľom...

Na podklade zmätočného a krajne nespravodlivého konania, poznamenaného prvkami neprípustnej svojvôle zo strany porušovateľa odporkyňa doručila dňa 30. 07. 2013 Okresnému súdu Bratislava I tzv. nový návrh na uloženie povinnosti zložiť preddavok na trovy konania podľa §-u 141a O. s. p. smerujúci už nie iba vyslovene voči [REDAKOVANÉ], ale voči obom sťažovateľom.

To všetko aj napriek tomu, že pôvodné konanie iniciované odporkyňou vyslovene voči [REDAKOVANÉ]. podaním doručeným porušovateľovi dňa 12. 01. 2012 nie je ani ku dnešnému dňu, teda podaniu tejto ústavnej sťažnosti, právoplatne ukončené.“

Okresný súd následne vyzval sťažovateľov, aby preukázali aktuálny stav ich majetku. O návrhu odporcu doručenom okresnému súdu 30. júla 2013 rozhodol okresný súd uznesením č. k. 20 C 64/2006-342 z 11. novembra 2013 tak, že sťažovateľovi v 1. rade uložil povinnosť zložiť preddavok na trovy konania v sume 52 000 € a sťažovateľovi v 2. rade uložil povinnosť zložiť preddavok na trovy konania v sume 27 233,66 €, to všetko na účet okresného súdu do 40 dní od právoplatnosti uznesenia.

Sťažovatelia v sťažnosti ďalej uvádzali:

„Sťažovatelia tvrdia, že rozhodnutie okresného súdu... je založené iba na dohadoch, resp. ničím nepotvrdených predpokladoch o majetkových pomeroch sťažovateľa bez akéhokoľvek reálneho skutkového zistenia o týchto skutočnostiach.

... vydaniu uznesenia... zo dňa 11. 11. 2013 predchádzal postup porušovateľa potierajúci právo rovnosti a teda odporujúci judikatúre ESĽP – konkrétne case Niderost Huber proti Švajčiarsku, 18 . februára 1997..., resp. Hudáková proti Slovenskej republike zo dňa 27. apríla 2010; judikatúre Najvyššieho súdu SR... uznesenie č. k. 5 Cdo 181/2013 zo dňa 21. augusta 2013

... uznesenie... zo dňa 11. 11. 2013... je svojvoľné, arbitrárne a zjavne neodôvodnené, a tým aj z ústavného hľadiska kladúceho požiadavku na spravodlivé odôvodnenie súdneho rozhodnutia neudržateľné.

... uzneseniu... zo dňa 11. 11. 2013... predchádzal formalistický prieskum zo strany porušovateľa, v arbitrárnom odôvodnení a v rozpore s ust. §-u 157 ods. 2 O. s. p.

porušovateľ nevysvetlil prečo prekvapivo a na základe akých rozhodných skutočností zmenil svoj právny názor na priznanie oslobodenia/resp. nepriznanie oslobodenia sťažovateľa v 1. rade od súdnych poplatkov; obdobne tak nevysvetlil, prečo vykonal tzv. nové zisťovanie majetkových pomerov sťažovateľa v 1. rade po 30. 07. 2013 a nedal odpoveď na to, prečo nezohľadnil podklady, ktoré sťažovateľ v 1. rade doručil spolu s tlačivom na podklade návrhu odporkyne na zloženie preddavku podľa §-u 141a O. s. p. doručeného porušovateľovi dňa 12. 01. 2012. Taktiež porušovateľ v arbitrárnom odôvodnení napadnutého uznesenia dôsledne nevysvetlil, prečo a čo ho viedlo k tomu, aby nerešpektoval princíp proporcionality, ale iba krajne formalistický a mechanicky uložil sťažovateľom povinnosť zložiť preddavok na trovy konania vo výške 5 % z uplatneného nároku.

Porušovateľ taktiež v odôvodnení napadnutého uznesenia... nevysvetlil, prečo voči sťažovateľom konal svojvoľne a krajne diskriminačné a na druhej strane nekonal s vedľajším účastníkom konania na strane odporkyne – súdnym exekútorom... prečo a z akých dôvodov nezisťoval jeho majetkové pomery..., prečo a čo ho viedlo k porušeniu práva rovnosti, keď taktiež neuložil súdnemu exekútorovi povinnosť zložiť preddavok na trovy konania...

Vedľajší účastník na strane odporcu [REDAKOVANÉ] má rovnaké procesné práva a hmotnoprávne práva a povinnosti ako všetci ostatní účastníci konania, a to všetko až do právoplatného skončenia sporu. Ako fyzická osoba, nie je zo zákona oslobodený od súdnych poplatkov.

[REDAKOVANÉ] (súdny exekútor, fyzická osoba) nie je účastníkom konania, ktorého majetkové pomery nemožno usporiadať podľa osobitného predpisu o konkurznom konaní, navyše sa sám rozhodol a požiadal o vstup do konania na strane odporkyne, plniac tak f-ciu tzv. pomocníka v spore a zastupujúci svoje záujmy, ako tvrdí má naliehavý záujem na výsledku sporu. ...

Za daného skutkového stavu uloženie povinnosti sťažovateľovi v 2. rade... na zloženie preddavku na neexistentné a nepreukázané trovy konania odporcu nie je možné (porušovateľ ich ani u odporcu nezisťoval, čím konanie zaťažil vadou).“

V súvislosti s postavením vedľajšieho účastníka sťažovateľa poukazovali na rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod sp. zn. 17 Co 87/2012. V súvislosti s rozhodovaním všeobecných súdov o návrhu na uloženie povinnosti zložiť preddavok na trovy konania sťažovateľa poukazovali na nález ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 112/2012.

Sťažovatelia tiež uvádzali, že v skutkovo podobnej veci sťažovateľov proti odporcovi okresný súd uznesením č. k. 17 C 184/2008-207 z 8. októbra 2012 zamietol návrh odporcu podľa § 141a OSP a nepripustil proti nemu odvolanie. Krajský súd uznesením č. k. 2 Co 110/2013-236 z 20. marca 2013 odmietol odvolanie odporcu proti uzneseniu okresného súdu, ktorým tento zamietol návrh odporcu podľa § 141a OSP.

Na základe skutočností uvedených v sťažnosti sa sťažovatelia domáhali, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„... Základné právo... (sťažovateľa v 1. rade, pozn.) na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručené podľa čl. 48 ods. 2 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky a právo prerokovanie vecí v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru... postupom Okresného súdu Bratislava I... v kompenzačnom konaní č. k. 20 C/64/2006 porušené boli.

... Základné právo (sťažovateľov, pozn.) podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo... v čl. 6 ods. 1 Dohovoru... postupom a uznesením Okresného súdu Bratislava I... č. k. 20 C/64/2006-342 zo dňa 11. 11. 2013 porušené boli.

... Uznesenie Okresného súdu Bratislava I... č. k. 20 C/64/2006-342 zo dňa 11. 11. 2013 zrušuje a vec vracia Okresnému súdu Bratislava I... na ďalšie konanie.

... Okresnému súdu Bratislava I... sa prikazuje, aby v konaní vedenom pod č. k. 20 C/64/2006 konal bez zbytočných prietahov.

(Sťažovateľovi v 1. rade, pozn.)... priznáva finančné zadosťučinenie v sume 13.500,- €..., ktoré je Okresný súd Bratislava I... povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.

(Sťažovateľovi v 1. rade, pozn.)... priznáva úhradu trov konania v sume 269,58 € (a sťažovateľovi v 2. rade, pozn.)... priznáva úhradu trov konania v sume 269,58 €..., ktoré

je Okresný súd Bratislava I... povinný zaplatiť na účet (ich, pozn.)... právnej zástupkyne..., do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.“

Návrh na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia sťažovateľ v 1. rade odôvodňuje takto:

„... sťažovateľ v 1. rade požaduje priznať ústavným súdom primerané finančné zadosťučinenie titulom prietáhov v kompenzačnom konaní zavinených porušovateľom pôvodne vedenom pod č. k. 20 C/64/2006 a to vo výške 7.000,- €,... v kompenzačnom konaní... pôvodne vedenom pod č. k. 26 C/42/2007 a to vo výške 6.000,- €...

... uplatnená nemajetková ujma vyplýva z jeho pocitu neistoty, bezmocnosti, beznádeje, ďalšej morálnej ujmy, významu veci pre sťažovateľa v 1. rade – kompenzačné konanie o odškodnení, kde sa ako obeť porušenia práva orgánom štátu v dôsledku nesprávneho úradného postupu exekútora a Okresného súdu Bratislava I... v úmysle nezákonne zlikvidovať sťažovateľa v 1. rade na podklade neexistentného exekučného titulu a sfalšovaného Exekučného príkazu na obchodný podiel spoločností [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] stal opätovne obeťou ďalších prietáhov zavinených porušovateľom... teda pôvodcu nezákonného konania a rozhodnutia o výmaze dňa 19. 05. 2005 pričom porušovateľ zákonným a ústavne konformným spôsobom nerozhodol o odškodnení sťažovateľa v 1. rade.

Naopak porušovateľ konal tak, aby zneužitím procesného práva vytvoril také podmienky, ktoré by viedli k nezákonnému a protiústavnému predlžovaniu kompenzačného konania a tým spôsobeniu sťažovateľovi v 1. rade ďalšej nemajetkovej ujmy. Konanie je vedené v rozpore s požiadavkou na spravodlivosť súdneho konania, čoho dôkazom je aj napadnuté uznesenie porušovateľa touto ústavnou sťažnosťou.“

Po predbežnom prerokovaní ústavný súd uznesením sp. zn. II. ÚS 870/2015 zo 17. decembra 2015 prijal na ďalšie konanie sťažnosť sťažovateľa v 1. rade v časti, ktorou namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní. Vo zvyšnej časti sťažnosť

sťažovateľa v 1. rade odmietol ako zjavne neopodstatnenú. Sťažnosť sťažovateľa v 2. rade odmietol v celom napadnutom rozsahu ako zjavne neopodstatnenú.

Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval právnu zástupkyňu sťažovateľa a predsedníčku okresného súdu, aby sa vyjadrili, či trvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie. Ústavný súd zároveň vyzval predsedníčku okresného súdu, aby sa vyjadrila k sťažnosti. Právna zástupkyňa sťažovateľa a predsedníčka okresného súdu ústavnému súdu oznámili, že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie.

Vzhľadom na oznámenia právnej zástupkyne sťažovateľa a predsedníčky okresného súdu, že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie, ústavný súd v súlade s § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil od ústneho pojednávania, keďže dospel k záveru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

Predsedníčka okresného súdu sa k sťažnosti vyjadrila v prípise sp. zn. Spr. 3409/2015 z 26. júna 2015 a v prípise sp. zn. Spr. 3409/2015 z 19. februára 2016. K prípisu z 26. júna 2015 pripojila aj vyjadrenie zákonnej sudkyne, ktorá vo svojom vyjadrení uviedla prehľad jednotlivých úkonov okresného súdu a účastníkov konania v napadnutom konaní. V relevantnej časti svojho prípisu predsedníčka okresného súdu následne uviedla:

„S poukazom na jednotlivé úkony vykonané v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 20 C 64/2006 musím konštatovať, že v čase od podania návrhu na začatie konania do septembra 2007 bol súd nečinný, predovšetkým z dôvodu vysokého nápadu vecí v oddelení zákonného sudcu a zmeny zákonného sudcu, avšak od uvedeného obdobia koná súd vo veci priebežne a bez prietáhov. Zároveň poukazujem na skutočnosť, že tieto prietahy sťažovateľ už namietal v sťažnostiach doručených predsedníčke tunajšieho súdu, ktoré boli vyhodnotené ako dôvodné s tým, že sťažovateľovi bolo oznámené, že vo veci budú prijaté opatrenia na odstránenie vzniknutého stavu. Ako vyplýva z prehľadu úkonov, súd sám

odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a koná vo veci plynulo.

Pripúšťam, že celková dĺžka konania sa javí ako neprimeraná, avšak v priebehu konania súd musel rozhodovať o početných procesných návrhoch účastníkov konania, ako napríklad o podanej námietke zaujatosti navrhovateľom z č. l. 14, o rozšírení žalobného návrhu z č. l. 112 - zjednotení petitu, o návrhu na vstup vedľajšieho účastníka do konania na strane odporcu vznesenom na pojednávaní zo dňa 08. 04. 2011 - č. l. 136, o späťvzatí časti návrhu - z č. l. 138, o návrhu odporcu na zloženie preddavku na trovy konania z č. l. 196, opätovne po zrušení uznesenia tunajšieho súdu odvolacím súdom, ďalej o návrhu na zmenu účastníka konania na strane navrhovateľa z č. l. 251 a č. l. 269, o návrhu navrhovateľov na zloženie preddavku na trovy konania – č. l. 355, o návrhu navrhovateľov na opravu opravného uznesenia – č. l. 434.

Následne vec, z dôvodu podaných odvolaní, musela byť opätovne predkladaná na odvolací súd (odvolanie navrhovateľa proti uzneseniu o pripustení vstupu vedľajšieho účastníka do konania na strane odporcu – č. l. 174, odvolanie odporcu proti uzneseniu o zamietnutí uloženia povinnosti navrhovateľovi zložiť preddavok na trovy konania – č. l. 245, odvolanie navrhovateľov proti uzneseniu o uložení povinnosti navrhovateľom zložiť preddavok na trovy konania - č. l. 353).

Účastníci konania nesporne majú právo uplatňovať procesné nástroje ustanovené v O. s. p., avšak podľa môjho názoru, povinnosť o týchto procesných návrhoch rozhodnúť nemožno konajúcemu súdu vytknúť ako nečinnosť alebo neefektívnu činnosť s dôsledkom, že porušil právo účastníka na prejednanie veci bez zbytočných prieťahov. ...

V prípade, že Ústavný súd Slovenskej republiky dospeje k záveru, že bolo porušené právo sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, prosím Ústavný súd Slovenskej republiky, aby zväzil dôvodnosť uplatnenej výšky finančného zadosťučinenia a nepriznal sťažovateľom finančné zadosťučinenie v uplatnenej plnej výške...“

Predsedníčka okresného súdu v prípise z 19. februára 2016 zopakovala stanovisko, ktoré uviedla v prípise z 26. júna 2015. Aj k prípisu z 19. februára 2016 pripojila vyjadrenie zákonnej sudkyne, v ktorom zákonná sudkyňa uviedla prehľad úkonov okresného súdu a účastníkov konania v napadnutom konaní a tiež uviedla, že podľa jej názoru okresný súd koná vo veci „*efektívne, hospodárne a bez prieťahov*“.

Zákonná sudkyňa poukázala tiež na to, že v dôsledku opakovaných procesných návrhov sťažovateľov nemožno vo veci konať a o nej rozhodnúť, „čoho dôkazom je i skutočnosť, že pojednávanie dňa 08. 02. 2016 bolo z dôvodu námietky zaujatosti voči zákonnému sudcovi podanej navrhovateľom v 2. Rade odročené na neurčito. Skutočnosti uvádzané navrhovateľom v 2. Rade v podanej námietke zaujatosti i v predmetnej sťažnosti, však boli tak navrhovateľovi v 2. Rade ako i sťažovateľovi známe už od prvého úkonu, ktorý som vo veci vykonala ako zákonný sudca a minimálne odo dňa doručenia predvolania na termín pojednávania...“.

Sťažovateľ prostredníctvom právnej zástupkyne v podaní zo 17. marca 2016 uviedol len svoje stanovisko týkajúce sa nariadenia ústneho pojednávania na prerokovanie jeho sťažnosti. K samotnej argumentácii uvedenej v prípise predsedníčky okresného súdu sa nevyjadril.

II.

Ústavný súd z vyžiadaného súdneho spisu okresného súdu zistil tento priebeh napadnutého konania:

Sťažovateľ podal 21. augusta 2006 okresnému súdu návrh, ktorým si proti odporcovi uplatnil nárok na náhradu škody vo výške 766 330,23 Sk s prísl. a nárok na zaplatenie primeraného zadost'učinenia 250 000 Sk. Sťažovateľ zároveň podal námietku zaujatosti proti všetkým sudcom okresného súdu a žiadal o pridelenie veci inému súdu z dôvodu vhodnosti.

Dňa 21. júna 2007 sťažovateľ podal okresnému súdu žiadosť o odstránenie priet'ahov a nariadenie pojednávania.

Okresný súd uznesením zo 14. septembra 2007 vyzval sťažovateľa na odstránenie nedostatkov námietky zaujatosti. Následne uznesením zo 4. decembra 2007 námietku zaujatosti odmietol.

Dňa 14. februára 2008 okresný súd doručoval návrh odporcovi, ktorý následne svoje vyjadrenie doručil okresnému súdu 25. apríla 2008.

Okresný súd 21. januára 2009 nariadil termín pojednávania na 10. marec 2009, na ktorom boli následne účastníci konania prítomní.

Uznesením z 29. októbra 2009 okresný súd spojil na spoločné konanie veci vedené na okresnom súde pod sp. zn. 20 C 64/2006 a sp. zn. 26 C 42/2007, pričom vec bola ďalej vedená pod sp. zn. 20 C 64/2006.

Dňa 2. júna 2010 okresný súd nariadil pojednávanie na 7. september 2010.

Dňa 15. júna 2010 podal sťažovateľ sťažnosť na prieťahy v konaní, ktorú nepodal priamo predsedovi okresného súdu.

Následne sťažovateľ podaním doručeným okresnému súdu 2. septembra 2010 rozšíril svoj návrh z 21. augusta 2006.

Dňa 2. decembra 2010 okresný súd oznámil sťažovateľovi, že spojil špecifikované veci na spoločné konanie, a vyzval ho, aby upravil petit svojho návrhu. Sťažovateľ upravil petit návrhu 31. decembra 2010, pričom toto podanie následne okresný súd 10. januára 2011 doručoval odporcovi.

Okresný súd 14. marca 2011 nariadil pojednávanie na 8. apríl 2011, na ktorom odporca navrhol, aby okresný súd rozhodol o vstupe vedľajšieho účastníka do konania.

Uznesením z 13. apríla 2011 okresný súd konanie v časti o zaplatenie náhrady škody vo výške 121 279,24 € zastavil a rozhodol o vstupe [REDAKOVANÉ] do konania ako vedľajšieho účastníka na strane odporcu (ďalej aj „vedľajší účastník“).

Okresný súd vyzval sťažovateľa, aby doručil kópie svojich podaní tak, aby mohli byť doručené vedľajšiemu účastníkovi. Dňa 13. apríla 2011 sťažovateľ doručil podanie, ktorým prejavil svoj nesúhlas so vstupom vedľajšieho účastníka do konania.

Dňa 27. apríla 2011 okresný súd doručoval relevantné podania vedľajšiemu účastníkovi.

Dňa 19. mája 2011 sťažovateľ podal odvolanie proti uzneseniu o vstupe vedľajšieho účastníka do konania.

Dňa 14. júla 2011 bol súdny spis doručený krajskému súdu, ktorý následne rozhodol uznesením z 31. augusta 2011 tak, že odvolanie sťažovateľa odmietol ako oneskorene podané.

Súdny spis bol 28. septembra 2011 doručený okresnému súdu, ktorý následne 29. septembra 2011 doručoval uznesenie krajského súdu účastníkom konania.

Dňa 12. decembra 2011 okresný súd nariadil pojednávanie na 10. február 2012.

Dňa 12. januára 2012 odporca podal návrh na zloženie preddavku na trovy konania. Okresný súd tento návrh doručoval 16. januára 2012 sťažovateľovi a vyzval ho, aby predložil dôkazy preukazujúce stav jeho majetku. Sťažovateľ doručil 3. februára 2012 svoje vyjadrenie k návrhu odporcu o zložení preddavku na trovy konania.

Okresný súd na pojednávaní 10. februára 2012 rozhodol uznesením o zmene petitu v znení uvedenom v podaní sťažovateľa z 29. decembra 2010.

Následne sťažovateľ podaním doručeným okresnému súdu 13. februára 2012 opäť spresnil petit návrhu.

Dňa 17. februára 2012 sťažovateľ doručil vyplnené tlačivo na dokladovanie pomerov účastníka konania a navrhol, aby mu bolo priznané oslobodenie od súdnych poplatkov.

Okresný súd rozhodol uznesením z 9. marca 2012 tak, že návrh odporcu na uloženie povinnosti sťažovateľovi zložiť preddavok na trovy konania zamietol. Proti tomuto uzneseniu podal odporca 29. marca 2012 odvolanie.

Dňa 22. mája 2012 doručil [REDAKOVANÉ] podanie, v ktorom navrhol, aby z konania vystúpil sťažovateľ a na jeho miesto vstúpil [REDAKOVANÉ].

Sťažovateľ 22. mája 2012 navrhol, aby v špecifikovanom rozsahu vylúčil vec na samostatné konanie.

Súdny spis bol 15. júna 2012 predložený krajskému súdu, ktorý následne rozhodol uznesením z 28. augusta 2012 tak, že uznesenie okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Súdny spis bol okresnému súdu vrátený 6. septembra 2012.

Uznesením z 30. novembra 2012 okresný súd rozhodol o tom, že vo vymedzenej časti vystúpil sťažovateľ z konania a na jeho miesto vstúpil [REDAKOVANÉ].

Dňa 18. decembra 2012 sťažovateľ v 2. rade oznámil okresnému súdu, že mu [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] postúpil pohľadávku, preto navrhol, aby okresný súd rozhodol o zmene účastníka konania.

Dňa 11. marca 2013 okresný súd vyzval odporcu, aby sa vyjadril k návrhu sťažovateľa na vylúčenie veci vo vymedzenej časti na samostatné konanie.

Uznesením zo 4. marca 2013 rozhodol okresný súd o zmene účastníkov tak, že

██████████ vystúpil z konania a na jeho miesto vstúpil sťažovateľ v 2. rade.

Okresný súd 13. júna 2013 vyzval odporcu, aby sa vyjadril, či trvá na návrhu na zloženie preddavku na trovy konania a či tento návrh smeruje aj proti sťažovateľovi v 2. rade.

Dňa 30. júla 2013 odporca opäť navrhol, aby bol zložený preddavok na trovy konania.

Okresný súd 3. septembra 2013 vyzval právnu zástupkyňu sťažovateľov, aby preukázali svoje majetkové pomery v súvislosti s návrhom odporcu.

Sťažovateľ príslušné tlačivo doručil okresnému súdu 18. septembra 2013 a sťažovateľ v 2. rade ho doručil 3. októbra 2013.

Okresný súd uznesením z 11. novembra 2013 uložil sťažovateľom povinnosť zložiť preddavok na trovy konania v špecifikovanej výške.

Sťažovatelia 25. novembra 2013 žiadali, aby okresný súd uložil povinnosť zložiť preddavok na trovy konania aj odporcovi a vedľajšiemu účastníkovi. Okresný súd svoje stanovisko k tomuto návrhu oznámil sťažovateľom 26. novembra 2013.

Dňa 23. decembra 2013 sťažovatelia podali odvolanie proti uzneseniu z 11. novembra 2013 a opätovne navrhli, aby okresný súd uložil povinnosť zložiť preddavok na trovy konania vedľajšiemu účastníkovi.

Dňa 3. januára 2014 bol súdny spis pridelený novému zákonnému sudcovi.

Dňa 12. mája 2014 okresný súd doručoval odvolanie a návrh sťažovateľov odporcovi.

Dňa 30. júna 2014 bol súdny spis predložený krajskému súdu, ktorý vec vybavil prípisom z 27. februára 2015, v ktorom krajský súd uviedol, že vec bola predložená bezdôvodne, keďže odvolanie podali sťažovatelia elektronicky bez zaručeného elektronického podpisu a v zákonnej lehote ho predpísaným spôsobom nedoplnili. Súdny spis bol 11. marca 2015 vrátený okresnému súdu.

Dňa 24. februára 2015 sťažovatelia doručili doplnenie svojho odvolania.

Dňa 20. apríla 2015 okresný súd doručoval návrh sťažovateľov na zloženie preddavku vedľajším účastníkom.

Dňa 20. apríla 2015 okresný súd rozhodol opravným uznesením tak, že doplnil záhlavie uznesenia z 11. novembra 2013 a uviedol právneho zástupcu vedľajšieho účastníka.

Proti opravnému uzneseniu podali sťažovatelia 5. mája 2015 odvolanie.

Dňa 12. mája 2015 doručil vedľajší účastník vyjadrenie k návrhu sťažovateľov.

Okresný súd rozhodol uznesením z 13. mája 2015 tak, že návrh sťažovateľov na opravu opravného uznesenia z 20. apríla 2015 zamietol.

Dňa 24. mája 2015 podali sťažovatelia odvolanie proti uzneseniu okresného súdu z 13. mája 2015.

Okresný súd rozhodol uznesením z 27. mája 2015 tak, že návrh sťažovateľov z 19. decembra 2013 na uloženie povinnosti vedľajšiemu účastníkovi na zloženie preddavku na trovy konania zamietol.

Dňa 1. júna 2015 podali sťažovatelia odvolanie a námietku zaujatosti.

Zo zistenia ústavného súdu vyplýva, že po rozhodnutí krajského súdu o odvolaní sťažovateľov a ich námietky zaujatosti okresný súd vo veci opäť koná s tým, že nariadil pojednávanie na 22. apríl 2016.

III.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ sa sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 20 C 64/2006.

Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07).

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z § 6 OSP, ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 prvej vety OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Sudca je podľa § 117 ods. 1 druhej vety OSP povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov. Ďalšia významná povinnosť pre sudcu vyplýva z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov, ktoré sa musia oznámiť. Ak sa pojednávanie odročuje, predseda senátu alebo samosudca spravidla oznámi deň, kedy sa bude konať nové pojednávanie.

Ústavný súd vo svojej judikatúre (napr. IV. ÚS 22/02, III. ÚS 103/09) už uviedol, že nielen nečinnosť, ale aj neefektívna činnosť všeobecného súdu môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, a to v prípade, ak jeho činnosť nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovatelia na neho obrátili s návrhom, aby o ich veci rozhodol.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokúvanej veci.

1. Pokiaľ ide o prvé kritérium, ktoré ústavný súd zohľadňuje pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, prípadne práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd konštatuje, že predmetom konania je rozhodovanie o nároku sťažovateľa na náhradu škody a náhradu nemajetkovej ujmy voči odporcovi z dôvodu nesprávneho úradného postupu na základe zákona č. 514/2003 Z. z. Z právneho hľadiska predmetnú vec možno považovať za bežnú agendu rozhodovania všeobecných súdov. Z hľadiska skutkovej zložitosti vec nie je zložitá.

2. V rámci druhého kritéria ústavný súd hodnotil správanie sťažovateľa ako účastníka napadnutého konania. Ústavný súd v zásade nezistil také skutočnosti v správaní sťažovateľa ako účastníka napadnutého konania, ktoré by mali relevantný vplyv na celkovú dĺžku konania.

Predsedička okresného súdu uviedla na obranu okresného súdu, že účastníci napadnutého konania podávali aktívne rôzne procesné návrhy, o ktorých bol okresný súd povinný rozhodnúť a ktoré viedli k predĺženiu konania. Je potrebné pripustiť, že účastníci konania – sťažovatelia, ako aj odporca vystupovali aktívne v napadnutom konaní a vykonali viacero procesných úkonov, napr. sťažovateľ opakovane podal námietky zaujatosti, podával odvolania proti procesným rozhodnutiam – uzneseniu o vstupe vedľajšieho účastníka, opravnému uzneseniu, podal návrhy na zámenu účastníka konania a sťažovatelia aj odporca podali návrhy na zloženie preddavku na trovy konania a aj proti uzneseniam, ktorými okresný súd rozhodol o týchto návrhoch, a pod.

Čo sa týka obrany predsedníčky okresného súdu, ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, v ktorej uviedol, že v dôsledku uplatnenia procesných práv účastníkom konania nepochybne dochádza k predĺženiu konania, zodpovednosť za tento stav neznáša oprávnená osoba, ale nemožno ju pripísať ani štátnemu orgánu konajúcemu vo veci (III. ÚS 242/03, IV. ÚS 218/04, II. ÚS 865/2014). Ústavný súd, opierajúc sa o svoju judikatúru, k tomu tiež poznamenáva, že procesné návrhy sú legitímnou procesnou aktivitou účastníka konania a predstavujú uplatnenie jeho procesných práv a povinností, nemôžu ale byť dôvodom na nekonanie súdu v merite veci (podobne napr. IV. ÚS 111/03, II. ÚS 52/06,

II. ÚS 865/2014). Uvedené závery možno aplikovať aj na procesné úkony účastníka konania v konaní, ktoré súvisí s konaním, v ktorom sa namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, preto v zásade na obranu predsedníčky okresného súdu nemožno prihliadnúť najmä z dôvodu, že v konaní, ktoré trvá deväť rokov a sedem mesiacov, okresný súd nerozhodol ani raz meritórne.

3. Ústavný súd v súvislosti s posudzovaním postupu okresného súdu v napadnutom konaní uvádza, že okresný súd bol nečinný v počiatočných fázach v dvoch prípadoch – v čase od podania návrhu, t. j. od 21. augusta 2006 do 14. septembra 2007, teda jeden rok a následne v období od 25. apríla 2008 do 21. januára 2009, t. j. deväť mesiacov, čo spolu predstavuje takmer dva roky procesnej nečinnosti.

V napadnutom konaní okresný súd za obdobie takmer desiatich rokov (deväť rokov a sedem mesiacov) nerozhodol ani raz meritórne. Vec bola z procesných dôvodov predložená odvolaciemu súdu trikrát s tým, že krajský súd konal súhrnne približne jeden rok a tri mesiace.

Možno akceptovať obranu predsedníčky okresného súdu, že po obdobiach nečinnosti okresný súd sám odstránil tento stav a následne už konal bez prietáhov. Z prehľadu napadnutého konania možno dospieť k záveru, že od 21. januára 2009 okresný súd konal v zásade plynulo, nevyskytli sa už obdobia výraznej nečinnosti, avšak tento postup hodnotí ústavný súd ako neefektívny a nesústredený. Rozhodujúcim aspektom nesústredeného a neefektívneho postupu je skutočnosť, že konanie trvá takmer desať rokov bez meritórneho rozhodnutia. Takúto dĺžku konania na jednom stupni všeobecného súdnictva bez rozhodnutia vo veci samej nemožno akceptovať aj s prihliadnutím na to, že v napadnutom konaní nie sú dané okolnosti takého charakteru, ktoré by mohli ospravedlniť takúto dĺžku konania.

Pokiaľ ide o obranu predsedníčky okresného súdu, že prietahy boli spôsobené vysokým počtom pridelených vecí a tiež zmenou zákonného sudcu, ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, podľa ktorej nemožno prenášať technicko-organizačné problémy

štátnych orgánov na účastníkov konania, čo platí o to viac, ak to má za následok porušenie ich základných práv alebo slobôd. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu (napr. I. ÚS 127/04) nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov na súde, nemôže byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a v konečnom dôsledku nezbavuje štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné prietahy v súdnom konaní. (IV. ÚS 97/04, IV. ÚS 136/03, IV. ÚS 35/06). Rovnako tak uviedol, že hoci nie všetky nástroje na vyriešenie tzv. objektívnych okolností sa nachádzajú v dispozičnej sfére vedenia súdu či konajúceho sudcu, nemožno systémové nedostatky v oblasti výkonu spravodlivosti pripisovať na ťarchu účastníkov súdneho konania (pozri napr. I. ÚS 119/03, II. ÚS 179/2013, II. ÚS 264/2013).

Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd uzavrel, že neefektívnym a nesústredeným postupom okresného súdu v napadnutom konaní a tiež jeho opakovanou nečinnosťou došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

IV.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie základných práv podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Vzhľadom na to, že ústavný súd rozhodol, že základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru bolo postupom okresného súdu v napadnutom konaní porušené, prikázal mu, aby vo veci konal bez zbytočných prietahov a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorom sa nachádza sťažovateľ (bod 2 výroku tohto nálezu).

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadost'učinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Z ustanovenia § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde vyplýva, že ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadost'učinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Cieľom primeraného finančného zadost'učinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. napr. IV. ÚS 210/04).

Pri určení primeraného finančného zadost'učinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadost'učinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Sťažovateľ si uplatnil primerané finančné zadost'učinenie v sume 13 500 €. S prihliadnutím na okolnosti predmetnej veci – na celkovú dĺžku konania, na nesústredený a neefektívny postup okresného súdu, na jeho opakovanú nečinnosť, ústavný súd priznal sťažovateľovi sumu 3 000 €, ktorá je podľa názoru ústavného súdu primeraná konkrétnym okolnostiam posudzovanej veci (bod 3 výroku tohto nálezu).

Podľa § 36 ods. 1 zákona o ústavnom súde trovy konania pred ústavným súdom, ktoré vzniknú účastníkovi konania, uhrádza účastník konania zo svojho.

Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľ tiež žiadal o úhradu trov konania pred ústavným súdom, ktoré mu vznikli v súvislosti s jeho právnym zastupovaním právnou zástupkyňou. Sťažovateľ si uplatnil úhradu trov konania vo výške 269,58 €.

Ústavný súd priznal právnej zástupkyňi sťažovateľa úhradu trov konania v uplatnenej sume, keďže jej výška nebola v rozpore s príslušnými ustanoveniami vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov [§ 13a ods. 1 písm. a), a c), § 11 ods. 3, § 16 ods. 3].

Priznanú úhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľa (§ 31a ods. 1 zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. apríla 2016